

## Vakıflar Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/276)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 949, 6/3012

25 Kasım 1947

### Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Vakıflar Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında hazırlanan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan  
H. Saka

### Gerekçe

Vakıflar Genel Müdürlüğünün 1947 yılı bütçesinin aylık tertibine konulan ödeneğin, 4598 sayılı Kanuna göre terfileri yapılanların fazla istihkakları karşılanamıyacağı anlaşıldığından 1 nci bölümün 1 nci memurlar aylığı maddesine 40 000 lira;

Açık aylığı maddesine konulan 2 000 lira ödeneğin şimdiden 1 225 lirasının sarfi tahakkuk etmiş ve ahiren bir memur da 2919 sayılı Kanun gereğince açığa alınmış olduğundan ihtiyaca kifayet etmiyeceği anlaşıldığı cihetle 1 nci bölümün 2 nci açık aylığı maddesine 2 000 lira;

Zaptedilen vakıfların alâkahlarına 2762 sayılı Vakıflar Kanununun 39 ncu maddesiyle bu bapdaki tüzük uyarınca intifa hakkı suretinde maktuan aylık bağlanmaktadır. Şimdiye kadar zaptedilen vakıfların alâkahlarına bu suretle bağlanan aylık miktarı 35 000 liraya baliğ olmuştur. Bu aylıklar için bütçeye konulan ödenek miktarı da 35 000 lira olduğu cihetle yıl sonuna kadar yapılacak tahsisler için ödeneğe ihtiyaç bulunduğundan 1 nci bölümün 8 nci maddesine 1 500 lira;

4805 sayılı Kanun gereğince memur aylıklarından % 5 emekli keseneği alınmakta ve % 5 te dairesince verilmekte olup memur aylığı maddesine 40 000 lira ödenek eklendiğine göre emekli keseneği maddesine de bunun % 5 nin eklenmesi gerektiğinden 3 ncü bölüme 2 000 lira;

Emekli memurların üçten fazla olan çocukları için 2,5 lira verilmekte idi. 4992 sayılı Kanunla emeklilere de birinci çocuktan itibaren çocuk namı verilmesi kabul edilmiş ve miktarı beş liraya çıkarılmış olduğundan çocuk zammının da ihtiyaca kifayet etmiyeceği anlaşıldığından 6 nci bölümün 1 nci maddesine 25 000 lira;

Doğum ve ölüm yardımları için bütçeye ikişer bin lira ödenek konulmuş ise de bu kerre tesbit edilen 1946 yılı harcamaları ve işbu yardımların, 1947 yılından itibaren yeni aylık emsalları üzerinden verilmekte bulunması ikişer bin lira ödeneğin yeter derecede olmadıklarını gösterdiğinden 6 nci bölümün 3 ncü doğum yardımı maddesine 3 500 lira ve 4 ncü ölüm yardımı maddesine 3 500 lira;

Aylık emsalları ile ücretlerin ve hademe vazifeleri miktarlarının yükselmesi dolayısıyla birçok vakıflar idareleri giderlerini kendi gelirleriyle sağlayamadıklarından merkezden yardım-

da bulunulması gerektiği cihetle buralara gönderilecek paraların yollama ücreti için merkez öteberi giderleri maddesine konulan ödenğin yetişmeyeceği anlaşıldığından 7 nci bölümün 4 ncü maddesine 3 500 lira ;

İller kırtasiyesi için bütçeye 4 500 lira ve iller ısıtması için 7 000 lira ödenek konulmuş ise de ihtiyacı karşılayamayacakları anlaşıldığından 8 nci bölümün 1 nci kırtasiye maddesine 500 lira ve 4 ncü ısıtma maddesine 1 500 lira ;

Posta ve telgraf ücretleri tarifeye göre tahakkuk eden ücretin yarısı nispetinde istatistiklere göre maktu olarak verilmekte olduğundan 1947 bütçesine de eski yıllar harcamaları gözönüne alınarak buna göre ödenek konulmuştu. Sonradan çıkan 19 . II . 1947 günlü ve 5008, 5009 sayılı kanunlarla resmî dairelerin posta ve telgraf ücretlerinin de tam tarifeye göre verilmesi gerektiğinden bütçeye konulan ödenek kifayet etmeyeceği cihetle 10 ncü bölümün 1 nci posta ve telgraf ücretleri maddesine 4 500 lira ;

Bazı yerlerde resmî dairelerin telefonları jandarma telefonları santralına bağlandığından ücret verilmemekte idi. P. T. T. İdaresi telefon tesisatı çalışmalarını genişlettikçe bu telefonların bu idarelerin kurduğu santrallara bağlanması ve buna göre tesisat yapılması gerektiği cihetle bu iş için alınan ödenğin kifayet etmeyeceği anlaşıldığından 10 ncü bölümün 2 ncü maddesine 500 lira ;

Münasip vakıf bina bulunmaması dolayısıyla bazı Vakıflar İdareleri kira ile tuttıkları yerlerde oturmaktadır. Ahiren yürürlüğe giren 5020 sayılı Kanun gereğince bu kiralara % 50 nispetinde zam yapılmış olduğundan bütçeye konulmuş olan 5 000 lira kira karşılığının % 50 nispetinde artırılması gerektiği cihetle II nci bölüme 2 500 lira ;

Hayrat aydınlatma ve ısıtması için bütçeye 50 000 lira ödenek konulmuştu. Bu ödenek cami ve mescitlerde yakılan elektrik cereyan bedeli ile bazı camilerin ısıtılması için alınacak yakacak bedeline karşılıktır. Yakacak alınması işi tahdide tâbi tutulabilmekte ise de alınan birçok tedbirlerle rağmen elektrik sarfiyatının daha aşağıya düşürülebilmesi, bunun ictinabı imkânsız bir sarfiyat olduğu kanaatını vermiştir.

Asker ve ofis işgalinde bulunan bazı camilerin boşaltılarak teslim edilmesi üzerine namazlara açılmaları da bu sarfiyatı artırmış bulunmaktadır. Esasen 1945 ve 1946 yılları bütçelerine konulmuş olan ödeneklerin üstünde borçlar tahakkuk etmiş olması da 1947 yılı bütçesine konulan ödenğin yeter derecede bulunmadığını gösterdiği gibi Vakıflar idarlerinden vukubulan istekler de bunu teyidettiğinden 21 nci bölümün 1 nci hayrat aydınlatma ve ısıtma maddesine 16 500 lira ;

Mahkeme giderleri için bütçeye konulan 45 000 lira ödenekten elde 600 lira gibi pek cüzi bir ödenek kalmıştır. İdare aleyhine açılan dâvaların karşılanması ve idare tarafından açılması gereken dâvaların vakit geçirmeden açılması zaruri olup bu işlerin tâlik ve tehiri imkânsız bulunduğu cihetle ihtiyacı karşılayamayacağı anlaşılan 24 ncü bölüme 5 000 lira ;

(Âdile Sultan Sarayı) adıyla anılan İstanbul'da Fındıklı'daki binanın vakıf olduğu iddiasıyla Avukat Abdünnafi Yarar tarafından Maliye hazinesi aleyhine bir dâva açılmış ve bu dâva kısmen vakıf lehine intaç edilmiştir.

Ancak Avukat Abdünnafi Yarar bu dâva için kendisine verilmek istenilen vekâlet ücretini az görerek mahkemeye müracaatla 65 809 lira vekâlet ücreti takdir ettirmiş ve bu hususta İstanbul Asliye 2 ncü Hukuk Yargıçlığından istihsal ettiği 26 . IV . 1945 gün ve 422/269 sayılı ilâm 15 . X . 1945 gün ve 47, 63/4 sayılı ilâmle Yargıtayca da tasdik edilmiş olduğundan İstanbul ve Kadıköy Vakıflar Müdürlüklerinin bankadaki paralarına haciz koydurarak işbu vekâlet ücreti ile faiz, mahkeme ve iera giderinin tutarı olan 80 943 lirayı 25 . XII . 1945 tarihinde almıştır. Yargıtaydan onamlı bir ilâma dayanılarak alınmış olan bu paranın bütçeden mahsubu zaruri bulunduğu cihetle mahkeme ve iera gideri ile birlikte mahsubu için 34 ncü bölüme 80 943 lira ek ödenek konulmasına lüzum ve ihtiyaç hâsıl olmuştur. Bunların tutarı 192 943 lira olup 80 943 lirası 1945 yılı gelirinden haczen alınmış bulunduğu ve geri kalan 112 000 lirasının da 5020 sayılı Kanunla akaar kiralara yapılmış olan zamlardan ve elde edilecek gelir fazlasından karşılanacağı anlaşıldığı cihetle ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

**Bütçe Komisyonu raporu**

**T. B. M. M.**  
**Bütçe Komisyonu**  
**Esas No. 1/276**  
**Karar No. 14**

15 . XII . 1947

**Yüksek Başkanlığa**

Vakıflar Genel Müdürlüğünün 1947 yılı Bütçe kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Başbakanlığın 25 . XI . 1947 tarihli ve 6/3013 sayılı tezkere-siyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı komisyonumuza havale buyurulmakla Vakıflar Genel Müdür Vekili ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü hazır ol-dukları halde incelenip görüşüldü.

Bu ödenekler vakfın kira gelirlerine yapı-lan zamlardan dolayı hâsıl olan gelir fazlasın-dan karşılanacağı anlaşılmakla komisyonumuz-ca da uygun görülmüş ve aynıyle kabul edilmiş-tir. Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yük-sek Başkanlığa sunulur.

Tasarı, Vakıflar Genel Müdürlüğü 1947 yılı bütçesinin türlü tertiplerine toplanan 192 943 lira tutan bir ek ödenek verilmesi maksadiyle tanzim edilmiştir. Bu tertipler incelenmiş ve bunların aylıklar, emekli keseneği, çocuk zam-mı ve diğer yardımlar, merkez ve hayratın ısıtması, posta, telgraf ve telefon ücretleri, mah-keme giderleriyle hükme bağlı borçlar ve kira karşılıkları gibi ödenekleri tahmini konan ve tahak-kukda daha fazla çıkması mümkün bulunan gi-derler teşkil etmektedir. Aylık tertibine yapıl-ması istenen ek 4598 sayılı Kanuna göre yıl içinde terfi edenlerin istihkaklarının karşılığı olduğu gibi kira tertibindeki de kiralardan ka-nuni artırılmasından ileri geldiği anlaşılmıştır.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Mardin	Diyarbakır	Ankara
R. Erten	İ. H. Tiğrel	M. Eriş
Kâtip		
Ankara	Amasya	Ankara
F. Öymen	A. K. Yiğitoğlu	N. C. Akkerman
Ankara	Antalya	Aydın
C. Gölet	N. E. Sumer	Gl. R. Alpman
Bursa	Bursa	Diyarbakır
F. Bük	Dr. M. T. Simer	Ş. Uluğ
Eskişehir	Eskişehir	Kastamonu
Muhalifim	Muhalifim	M. Akalın
A. Oğuz	H. Polatkan	
Kırşehir	Kocaeli	Konya
Ş. Torgut	Dr. F. Ş. Bürge	S. Çumralı
Kütahya		Niğde
Muhalifim		R. Gürsoy
H. Gedik		

**HÜKÜMETİN TEKLİFİ**

*Vakıflar Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Ka-nununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik ya-pılması hakkında kanun tasarısı*

**MADDE 1.** — Vakıflar Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cet-velin, ilişik cetvelde yazılı tertiplerine 192 943 lira ek ödenek verilmiştir.

**MADDE 2.** — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 3.** — Bu kanunu Başbakan ve Mali-ye Bakanı yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
H. Saka	Başb. Yardımcısı
	Barutçu
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
M. A. Renda	Ş. Devrin

Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
M. Birsal	M. H. Göle
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
	H. N. Keşmir
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
Reşat Ş. Siner	Gülele
Ekonomi Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
C. Ekin	Dr. B. Uz
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
Ş. Adalan	T. Çoşkan
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
Ş. Koçak	M. Gündüzalp
Çalışma Bakanı	

**CETVEL**

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
1		Aylıklar	
	1	Memur aylığı	40 000
2		Açık aylığı	2 000
	8	İntifa hakkı suretinde maktu olarak tahsis edilecek aylıklar	1 500
		<b>Bölüm toplamı</b>	<b>43 000</b>
3		4805 sayılı Kanun gereğince verilecek emekli keseneği karşılığı	2 000
6		4598 sayılı Kanun gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	1	Çocuk zammı	25 000
	3	Doğum yardımı	3 500
	4	Ölüm yardımı	3 500
		<b>Bölüm toplamı</b>	<b>32 000</b>
7		Merkez büro giderleri	
	4	Öteberi giderleri	3 500
8		İller büro giderleri	
	1	Kırtasiye	500
	4	Isıtma	1 500
		<b>Bölüm toplamı</b>	<b>2 000</b>
10		Posta, Telgraf ve telefon ücret ve giderleri	
	1	Posta ve telgraf ücretleri	4 500
	2	Telefon ve diğer haberleşme ücret ve giderleri	500
		<b>Bölüm toplamı</b>	<b>5 000</b>
11		Kira karşılığı	2 500
21		Hayrat giderleri	
	1	Aydınlatma ve ısıtma	16 500
24		Mahkeme giderleri	5 000
34		Hükme bağlı borçlar	80 943
		<b>GENEL TOPLAM</b>	<b>192 943</b>